

Népegészségügyi célú vastagbéltükrözés (szűrő-kolonoszkópia)

Figyelem! A népegészségügyi célú (szűrő jellegű) vastagbéltükrözésen kizárólag azok a lakosok vehetnek részt, akik

1. A népegészségügyi célú, szervezett vastagbélvizsgálás keretében meghívólevelet kaptak
2. Széklet mintát küldtek a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ laboratóriumba széklet-vérvizsgálatra, amely nem-negatív értékelést kapott, és
3. A házi orvosuk beutalót állított ki erre a vizsgálatra

Tájékoztatjuk, hogy a vizsgálatot **minden esetben** szakorvosi konzultáció előzi meg.

Kapcsolattartás és szakmai segítség

Időpont egyeztetés érdekében biztosított elérhetőségek:

Hétfőtől-Péntekig, 7.00 – 15.00 óráig telefonon,
32/561-000/1047-es mellék

Az előjegyzéshez a következő adatok szükségesek:

Név, születési dátum, TAJ szám

A vizsgálatot megelőző szakorvosi rendelés helye:

Pásztó, Semmelweis utca 15-17. Zöld épület, Földszint,
Gastroenterológiai vizsgáló (Betegirányítás mellett)

Szakorvosi rendelés ideje:

Szerda 08:30 – 15:30

Csütörtök 08:30 – 14:30

Szűrő-kolonoszkópos vizsgálat helye:

Pásztó, Semmelweis utca 15-17. Zöld épület, Földszint,
Gastroenterológiai vizsgáló (Betegirányítás mellett)

Vizsgálat előtti regisztráció rendje:

Pásztó, Semmelweis utca 15-17. Zöld épület, Földszint,
Zöld épület, Betegirányításon történő bejelentkezés

Tájékoztató a szűrő-kolonoszkópos vizsgálatra való felkészülésről

1. A vizsgálat előtti étrendi előírások

A kolonoszkópia (vastagbéltükrözés) előtti étrend célja a bélrendszer teljes kiürítése.

Kiemelt időbeli előírás

5 nappal a vizsgálat előtt hagyja el a magvas, rostos ételeket, 3 nappal korábban térjen át rostszegény diétára, 1 nappal korábban pedig csak folyadékot fogyasszon. A vizsgálat előtt 4 órával már semmit ne igyon.

A felkészülés pontos szakasza az alábbiak szerint alakul:

Vizsgálat előtt 5 nappal (Rost- és magmentesítés)

Kerülje az apró magvakat tartalmazó zöldségeket és gyümölcsöket, mert azok eltömíthetik a bélfalat.

- **Tiltott ételek:** eper, málna, kivi, paradicsom, dinnye, szőlő, mák, lenmag, szezám, teljes kiőrlésű pékáruk és müzlik.

Vizsgálat előtt 2–3 nappal (Kímélő, rostszegény étrend)

Csak könnyen emészthető ételeket fogyasszon.

- **Ajánlott ételek:** fehér kenyér, zsemle, tészta, háztartási keksz, főtt rizs, burgonyapüré, sovány húsok (csirke, pulyka, hal), tojás, natúr sajtok, vaj.
- **Kerülendő ételek:** zöldségek (különösen a hüvelyesek, káposztafélék), friss gyümölcsök, zsíros és fűszeres húsok, olajos magvak.

Vizsgálat előtti nap (Folyékony étrend és béltisztítás)

Fontos

A vizsgálat előtti napon szilárd ételt már nem szabad fogyasztani.

- **Folyadékok:** szűrt gyümölcslevek (almalé, szőlőlé – narancs vagy szűretlen gyümölcslé TILOS!), szénsavmentes víz, húsleves vagy zöldségleves leszűrve (csak a tiszta lé), tea, kávé (tej és tejszín nélkül).
- **Kerülendő színek:** Ne fogyasszon piros, kék vagy lila színű italokat, édességeket vagy zseléket, mert azok megfesthetik a bélfalat.

2. Béltisztító készítmény alkalmazása

- **Béltisztító:** A kezelőorvos által felírt hashajtó oldatot (Picoprep) a kapott utasítás szerint kell elfogyasztani, sok folyadékkal kísérve.

A béltisztító készítmény alkalmazásának részletes útmutatója:

A vizsgálatot megelőző napon egy könnyű ebéd elfogyasztása javasolt. Ezt követően 13:00 órakor és 19:00 órakor 1-1 tasak Picoprep oldatot szükséges bevenni. A nap folyamán összesen 4 liter folyadék fogyasztása ajánlott (tea, limonádé, szénsavmentes ásványvíz). A vizsgálat előtti este szilárd étel már nem fogyasztható, kizárólag folyadék bevitele engedélyezett.

Az állandó gyógyszerek a vizsgálatot megelőző este a megszokott módon beveendők(kivéve a véralvadásgátló készítményeket, amennyiben azok szedésének átmeneti felfüggesztését a kezelőorvos előzetesen elrendelte). A vizsgálat napjának reggelén a szükséges gyógyszerek kevés vízzel bevehetők.

3. Rendszeresen szedett gyógyszerek

A rendszeresen szedett gyógyszerekkel (különösen véralvadásgátlók, vérlemezke-gátlók, cukorbetegség kezelésére szolgáló gyógyszerek) kapcsolatos tudnivalók:

Orvosi egyeztetés szükséges

A véralvadásgátló vagy vérlemezke-gátló gyógyszerek (pl. Syncumar, Eliquis, Xarelto, Aspirin, Plavix) elhagyása a kolonoszkópia előtt szigorúan egyéni orvosi döntést igényel a vérzés és a trombózis kockázatának mérlegelésével. Soha ne hagyja abba a szedését a kezelőorvos jóváhagyása nélkül!

A pontos teendőkről és a gyógyszerek szüneteltetésének napjairól a vizsgálatot végző gasztroenterológus szakorvos ad írásos tájékoztatást a vizsgálatot megelőző konzultáció során kapott ambuláns lapon.

4. A vizsgálat napja

A vizsgálat napján követendő szabályok:

- A beavatkozás előtt 4 órával már semmit sem szabad enni vagy inni (ez a bódítás biztonsága miatt is kulcsfontosságú)
- A rendszeres reggeli gyógyszereket kevés vízzel általában be lehet venni, de erről egyeztessen a kezelőorvossal vagy az endoszkópos asszisztenssel.
- Intézménünkben bódító injekció alkalmazására van lehetőség , amelyet a gasztroenterológus szakorvossal mindenképpen át kell beszélni az előzetes konzultáció alkalmával.

5. Bódítás / szedáció tudnivalói

A kolonoszkópia előtti bódító injekció (szedáció) egy intravénásan beadott gyógyszer, amely segít ellazulni, csökkenti a szorongást és tompítja a fájdalomérzetet. Hatására a vizsgálat alatt egy kellemes, szendergő állapotba kerül, sok esetben pedig teljesen kiesik az emlékezetéből maga a beavatkozás.

- **Beadás:** A vizsgálat megkezdése előtt egy vénás kanült (branült) helyeznek a karjába, ezen keresztül történik a gyógyszer adagolása.
- **Monitorozás:** A beavatkozás teljes ideje alatt folyamatosan ellenőrzik a pulzusát és az oxigénszintjét.

Mire számítson a vizsgálat után?

Bódítás után fontos

- **Kísérő szükséges:** A bódító injekció beadása után kötelező kísérőt biztosítani, aki a vizsgálatot követően hazakíséri. Enélkül az intézmények többsége nem végzi el a beavatkozást.
- **Vezetési tilalom:** Az injekció hatása miatt aznapi gépjárművezetés és balesetveszélyes munkavégzés szigorúan tilos.
- **Pihenés:** A vizsgálat után a megfigyelő szobában (pihenőben) kell tölteni 1-2 órát, amíg a gyógyszer hatása jelentősen enyhül.

Mikor nem javasolt?

A bódítás teljesen biztonságos, de bizonyos szív- és légzőszervi betegségek vagy gyógyszerérzékenység esetén a kezelőorvos egyéni mérlegelést igényel.

Amennyiben nem kéri a bódító injekció alkalmazását, és a vizsgálat során minden rendben zajlott, valamint panaszmentesnek érzi magát, a gasztroenterológus szakorvos elkészíti az ambuláns dokumentációt, részletesen ismerteti a vizsgálat során tapasztaltakat és az esetleges teendőket, ezt követően pedig otthonába távozhat.

6. Vizsgálat utáni teendők és várható panaszok

A vizsgálatot követő teendőket és várható panaszokat;

A vizsgálat utáni első 24 óra

A kolonoszkópia utáni első 24 órában a legfontosabb a pihenés, a könnyű étkezés és a bőséges folyadékpótlás. A vizsgálat során befújt levegő miatt normális a puffadás, de a szövődmények (pl. erős fájdalom, vérzés) azonnali orvosi ellátást igényelnek.

Várható panaszok (teljesen természetesek)

- **Puffadás és gázképződés:** A bélrendszerbe juttatott levegő távozása miatt feszülést érezhet, a gázok elengedése kifejezetten jól tesz.
- **Enyhe hasi görcsök:** A bélmozgások átmeneti fokozódása miatt jelentkezhetnek.
- **Kisebb mennyiségű vér:** Ha szövettani mintavétel vagy polipeltávolítás történt, az első széklettel minimális, nyomokban látható vér ürülhet, ami 1 napon belül megszűnik.

A kísérő személy szükségességére vonatkozó tájékoztatás, amennyiben bódítás vagy szedáció alkalmazása történik

- **Kísérő szükséges:** A bódító injekció beadása után kötelező kísérőt biztosítani, aki a vizsgálatot követően hazakíséri. Enélkül az intézmények többsége nem végzi el a beavatkozást.

A szűrő-kolonoszkópos vizsgálatra való felkészüléssel kapcsolatban további tájékoztatás és segítség a háziórvostól, valamint az esetleges megelőző szakorvosi konzultáció során kérhető.

Gyakran ismételt kérdések (GYIK)

Mennyi ideig tart a vizsgálat?

Kolonoszkópia általában 20–45 percig tart, de az időtartam több tényezőtől függ:

- Egy egyszerű, diagnosztikus vizsgálat gyakran 20–30 perc alatt elvégezhető.
- Ha szövettani mintavételre (biopsziára) vagy polip eltávolítására is sor kerül, a vizsgálat 30–60 percig, esetenként ennél tovább is tarthat.

Fájdalmas-e a vizsgálat?

A kolonoszkópia során a legtöbb ember nem éles fájdalomról, hanem inkább kellemetlen nyomásérzésről, feszülésről vagy görcsökről számol be. A vizsgálat közben levegőt vagy szén-dioxidot juttatnak a vastagbélbe, hogy az orvos jól lássa a bélfalat, és ez okozhat átmeneti puffadást vagy görcsös érzést.

Alkalmaznak-e bódítást vagy altatást?

Amennyiben a páciens igényli, a vizsgálat bódító injekció alkalmazásával is elvégezhető. Ennek lehetőségét és a bódítás részleteit a vizsgálat előtt minden esetben a gasztroenterológus szakorvossal szükséges egyeztetni.

Mit kell magammal vinnem a vizsgálatra?

Amennyiben a vizsgálat bódításban történik, kérjük hogy tartózkodása kényelme érdekében hozzon magával papucsot, fürdőköpenyt, valamint a személyes higiéniéhez szükséges tisztálkodószereket

Mikor kapom meg az eredményt?

A vizsgálat azonnali vizuális eredményét (hogy láttak-e polypot, gyulladást vagy egyéb elváltozást) még a beavatkozás után, vagy ha a bódító injekció hatása kiürül elmondja az orvos. Ha szövettani mintavétel (biopszia) vagy polypeltávolítás is történt, a patológiai elemzés eredménye kb. 3 hetet vesz igénybe.

Mi történik, ha polipot találnak?

Ha a kolonoszkópia során polipot találnak, az orvos a legtöbb esetben azonnal el is távolítja (polypectomia), vagy szövettani mintát (biopsziát) vesz belőle. Ez a folyamat teljesen fájdalomtalan, és nagyban hozzájárul a daganatos megbetegedések megelőzéséhez.

Mi a teendő, ha nem tudok megjelenni a lefoglalt időpontban?

Amennyiben a vizsgálaton nem tud részt venni, kérjük, hogy ezt lehetőség szerint előzetesen, telefonon jelezze rendelőnk felé, és mondja le időpontját. Ezzel hozzájárul ahhoz, hogy a felszabaduló időpontot más pácienseink számára biztosítani tudjuk.

Minősegbiztosítás és páciens visszajelzés

A szolgáltató a vizsgálatot követően lehetőséget biztosít a páciensek számára elégedettségi visszajelzés megadására. A visszajelzések hozzájárulnak a szolgáltatás minőségének fejlesztéséhez és a betegközpontú ellátás erősítéséhez.

További hasznos információkat itt olvashatnak:

<https://nngyk.gov.hu/hu/nepegeszsegugyi-celu-szuresi-koordinacios-osztaly/vastagbelszures.html>